

KRISTENT

Perspektiv

C. S. Lewis om kristen latter og humor

Et af brevene i "Fra Djævelens Blækhus" handler om, hvordan vi ler bedst - og faren ved at grine af al ting.

Side 7

Livet forstået som en rejse	2
Når ingen hører mit nødråb - Job. kapitel 19	4
Prædikerens ord om livet - del. 2	10
Det, vi tror på og holder fast ved Johannes' spiritualitet 6	13
Vil I også gå jeres vej? Om at bekende og følge Jesus	15

Livet forstået som en rejse

Af Louis Nielsen

Da tiden var ved at være inde, til at Jesus skulle optages til himlen, vendte han sig mod Jerusalem som målet for sin rejse. Han sendte nogle sendebud i forvejen; de gik af sted og kom ind i en samaritansk landsby for at forberede hans ankomst.

Men dér ville de ikke tage imod ham, fordi han var på vej mod Jerusalem. Da disciplene Jakob og Johannes så det, spurgte de: »Herre, vil du have, at vi skal sige, at der skal falde ild ned fra himlen og fortære dem?« Men han vendte sig om og satte dem i rette. Så gik de til en anden landsby.

Lukas 9:51-56.

Lukasevangeliet har et langt afsnit, som som kaldes Lukasevangeliets rejseberetning.

Også andet bind af Lukas' fortælling, Apostlenes Gerninger indeholder lange rejseberetninger, her ikke mindst om Paulus' rejser ud i den græsk-romerske verden, som kulminerede med hans ankomst til Rom.

I Det Gamle Testamente er der også mange rejseberetninger; Abrahams emigration fra Mesopotamien til Kana'an, Moses' flugt til Midjan og Israels ørkenrejse fra Egypten til landet, som flød med mælk og honning, Kana'an - og mange andre rejser.

Det Nye Testamente lægger en åndelig betydning i dette rejsemotiv - perspektivet er ikke en geografisk rejse, men den troendes pilgrimsvandring fra denne forgængelige verden til

Guds by, det himmelske Zion.

Det gør Hebræerbrevet en del ud af, og Paulus er inde på det, når han til menigheden i Filippi skriver, at "vort borgerskab er i himlene; derfra venter vi også Herren Jesus Kristus som frelser. Han skal forvandle vort fornedrede legeme og give det skikkelse som hans herliggjorte legeme med den kraft, hvormed han kan underlægge sig alt" (3:20-21).

Rejsen mod den evige død

I dødsannoncer i aviserne møder vi ofte udtrykket "den sidste rejse", at NN "er taget på sin sidste rejse". Hvad man helt præcist mener med det er svært at greje.

Måske udtrykker det for nogle et skjult håb om, at afdøde ikke er på vej ud i intetheden, men er på vej til en eller anden destination, et eller andet godt sted. I mange andre tilfælde er det næppe andet og mere end en metafor, en udtryksmåde, som er mere spiselig

end rent ud at sige, at NN er død.

Uden Jesus, siger Paulus i Efeserbrevet, er "vi uden håb og uden Gud i verden" (2:12); vores destination er da "den anden død", døden bag døden, fortabelsen, helvede.

Det er den virkelige gru ved døden, den gru, vi alle ville have mødt, hvis Jesus ikke var kommet, hvis Gud ikke i ham havde rakt sin frelsende og reddende hånd frem. Vores livsrejse ville da kun have den ene destination, den evige død.

Rejsen mod Guds evige rige

Alle håber, at livet har en mening, at det ikke bare ender i ingenting. Et kendt "begravelsesritual", vi ser i mange film, formulerer sig poetisk med at "Jeg er ikke død, men I vil møde mig i vindens susen og i fuglenes sang" etc.

Men de smukke ord til trods, hvad siger de andet end, at hvad der er tilbage af afdøde ikke er andet end molekyler af uorganisk stof, som på forskellig vis indgår i naturens aldrig afsluttede kredsløb.

Sært hvis nogen kan finde trøst i det?

Men tror vi på Jesus, så tror vi på en, som har overvundet døden og er brudt igennem dødens port. Så ved vi, at vores evige og endegyldige destination ikke er gravens mørke, men hans hjem, hans herlighed, som han ønsker at dele med os.

Jesus tilbyder os i evangeliet at rejse med ham til den verden, som er hans, hjemmet i "Faderens hus med de man-

ge boliger” (Joh 14:2), Himmelen, det evige liv, Guds evige rige. Det er den rejse, vores tekst i Lukas 9:51-56, indbyder os til.

”Da tiden var ved at være inde, til at Jesus skulle optages til himlen, vendte han sig mod Jerusalem som målet for sin rejse”. Lukas 9:51.

Ordene kommer efter Peters beken- delse, efter Jesu første og anden lidel- sesforudsigelse og efter forklarelsen på bjerget (Luk 9:18 ff; 21 ff.; 28-43; 44-45.)

Tæt ved afslutningen af evangeliet læser vi: ”Idet han velsignede dem, skiltes han fra dem og blev båret op til himlen” (24:51), og i Apostlenes Ger- ninger 1:9 ff. læser vi: ”Da han havde sagt dette, blev han løftet op, mens de så på det, og en sky tog ham bort fra deres øjne”.

Den korte version af Markus Evan- geliets uautentiske afslutning lyder så- ledes: ”Da Herren Jesus havde talt til dem, blev han taget op til himlen, og han satte sig ved Guds højre hånd. Men de drog ud og prædikede alle vegne, og Herren virkede med og stad- fæstede ordet ved de tegn, som fulgte med” (16:20).

I Johannes Evangeliet forbereder Herren sine disciple i hele fire kapitler på sin bortgang til Faderen og til her- ligheden, han havde hos Faderen, før verden blev skabt, og han forklarer meget indgående, både hvad det bety- der for ham, for dem og for budskabet, de er sat til at forkynde (kapitel 14-17).

Jesus har Jerusalem som sit mål, men Jerusalem er kun en mellemsta- tion; hans egentlige destination er Himlen hvorfra han kom, og hvor han havde haft hjemme fra ”før verdens grundlæggelse”.

Dertil vender han tilbage i et op- standelses-legeme ikklædt Faderens herlighed, men bærende alle de træk, han havde båret i sin jordiske krop, in-

klusive mærkerne efter korsfæstelse og spydstikket i sin side.

Korsfæstelsen inddrager også op- standelsen og himmelfarten. Jesus ven- der tilbage til sin herlighed via kors, grav, opstandelse og himmelfart, og vil drage millioner af forløste med sig.

Det er den rejse, han indbyder sine disciple, og indbyder også os, til at ledsage ham på.

En rejse med omkostninger

Lukas 9:51-19:44 handler om efterføl- gelsens vej. Straks får vi at vide, at an- dre rejsedeltagere er velkomne. Der er ikke tale om en eksklusiv flok. Men vi får også at vide, at det bestemt ikke er alle, som er villige til at rejse med, og at vi må respektere deres afgørelse. Vi kan ikke tvinge Jesus og Himlen ind på noget menneske.

Det er ikke flokkevis, at mennesker tager med os på rejsen. Jo nok under vækkelser, men de er snarere undtagel- sen end reglen. Det normale mønster synes at være, at mennesker kommer, nu en, nu to, nu tre.

Samaritanerne i 9:52 afviser Jesus i flok. Teksten viser os også, at menne- sker kan komme og udtrykke begej- stre, at de vil med, men så alligevel have deres forbehold ved at begive sig med os (9:57-62).

At følges med Jesus kan komme til at koste hus og hjem, familie, job, ære. Så vær i det mindste beredt på det. For Jesus havde rejsen ultimativt en glæde- lig udgang – der var en glæde, som ventede ham - men der var en forfær- delig ydmygende og smertefuld mel- lemstation på vejen (se Heb 12:1-3).

Således er der lidelser for os at bære, som der var det for ham, men alligevel er hans ”byrde let”, for han bærer den med os, og ”hvilen”, han giver os, er uden sidestykke.

Jesus er vores medvandrer

Langs hen af rejsen er der mange ting, vi lærer af Jesus. For eksempel hans måde at møde mennesker på.

Lukas, som var Paulus’ tro medar- bejder, har under sine rejser med Paulus iagttaget mange ting de forskel- lige steder, rejserne bragte dem. På de rejser har Lukas også samlet oplysnin- ger om Herren Jesu liv, og han har i sit evangelium arrangeret disse sådan, at de kan tjene til vejledning og hjælp for kristne i den del af verden, han gen- nemrejste, og dermed også for os.

For vidnesbyrdet om Jesus, fortæl- lingerne om ham er ikke kun givet os for at vi skal vide, men også for at vi skal efterfølge og efterligne Jesus, lære at have det samme sind som han, lære at træde i hans spor.

Det er en vigtig tilgang til kristenli- vet, Lukas (og Helligånden) dermed gi- ver os.

For Jesus er ganske vist indgået til sin herlighed, ”en sky tog ham bort fra deres øjne”, men samtidig er han ”med os alle dage”, ikke bare som tilskuer, men som medvandrer, som en vi har ved vor side, og en som vi gennem or- det ved Helligånden kan iagttage og opleve som medvandrer.

Så en dag, ser vi ham som Han er, og så endelig er vi hjemme, hjemme i hjemmet, han har beredt os og hele vejen har ledet os til.

*Når jeg rejse skal
gennem dødens dal,
lad dit blod min strid forsøde,
og bered mig selv at møde
i din Himmel-sal,
når jeg rejse skal.*

(H.A.Brorson 1734
Herlighedens Gud)

Når ingen hører mit nødråb

Håb i mørket - Jobs Bog kap. 19

Klagesange - Jobs Bog - 4. del

Af Carsten Thomsen

I de seneste to artikler har vi set på Jobs venner - og nu skal vi tilbage til manden på askedyngen.

Vi så i artiklen om kapitel 3, hvordan lidelsen tappede livsmodet fra Job fuldstændig - og hans første klageråb om bare at få lov til at dø.

Vi vil i denne artikel springe frem til kapitel 19, efter at Job og hans venner har fået godt gang i diskussionen om hans lidelser.

Job er blevet ramt af sygdom i en sådan grad, at han rent fysisk er nærmest ukendelig. Hans sår og bylder stinker og væsker og gør, at alle omkring ham holder sig på lang afstand.

Men det er ikke kun stanken, der gør, at ingen vil nærme sig Job. Han regnes også for en ulykkesfugl.

En Jonas i båden, der er skyld i ulykkesfaldet. Gud er vred på ham på grund af hans synder, og har derfor straffet ham. At associere sig med Job vil være det rene selvmord.

Sådan tolker i hvert fald hans venner situationen - og det gør formentlig alle andre omkring ham.

Så Job starter med at klage over sine venners hårde ord imod ham. V. 2-3:

*Hvor længe vil I plage mig
og knuse mig med jeres ord?*

*Nu har I ti gange gjort mig til spot,
I skammer jer ikke for at gøre mig uret.*

og i afsnittet v. 13-20 beskriver Job, hvordan sygdommen har isoleret ham:

*Mine brødre holder sig
på afstand af mig.
Mine nærmeste og mine bekendte
har forladt mig,
de folk, jeg havde boende,
har glemt mig.*

*Mine trælkvinder
regner mig for en fremmed,
Kalder jeg på min tjener,
svarer han ikke;
Min kone væmmes ved min ånde
og mine brødre ved min stank.
Selv børn foragter mig.*

Men værst af alt, så virker det på Job som om, at Gud har forladt ham og ikke lytter til ham - ja, at han endda er hans fjende, v. 7-11:

*Jeg skriger: Vold! men får ikke svar.
Jeg råber om hjælp,
men der er ingen ret.
Han spærrer min vej,
så jeg ikke kan komme frem;
han lægger mørke over mine stier.
Hans vrede flammer op imod mig,*

og han regner mig for sin fjende.

Ensom og misforstået

Det er meget genkendeligt. Når vi lider og kæmper med ting i livet, så føles det ofte som en ensom kamp. Vi kan nemt føle os forladt og alene.

Kun jeg selv kender min egen smerte - om den er i kroppen eller i sindet. Det er kun mig, der ved, hvor hårdt det er at komme igennem dagen i dag.

Og ydermere er der så den smerte, at vi ikke føler, at nogen rigtig forstår os eller lytter til os.

Ja, lidelsen påvirker også vort åndelige liv. En nagende tvivl om Gud og Guds karakter kan plante sig i os. En usikkerhed og forvirring omkring Guds kærlighed og barmhjertighed, som vi i mange år har fundet så stor trøst i, og sat vores tillid til.

Vores "teologi" bliver rystet. Og en tvivl om ens egen tro kan også plante sig i os. Er det mig, der er noget galt med, siden dette har ramt mig? Har jeg synd i mit liv, jeg ikke kender til, eller tugter Gud mig, straffer mig. Er Gud vred på mig?

Netop dette oplever Job. Og nok meget mere forstærket end de fleste af os: Var der bare nogen, som ville lytte til mig. Jeg er jo uskyldig, og Gud straf-

fer mig helt uretfærdigt. Gud er blevet min fjende, uden at jeg har gjort noget ondt! Venner, familie, tjenere, børn - hvorfor er der ingen af jer, der lytter til mit nødråb. Hører I! Hvem vil forsvare mig? Hvem vil vidne for mig?

Job bruger gang på gang i sine klageråb udtryk fra en retssal, et billede af en anklaget, der står foran sit livs Dommer.

Job håber, at han kan stævne Gud i retten, appellere, føre sin egen sag, træde frem foran tronen. Men samtidig indser han det umulige i det. For han har brug for en, som kan vidne for ham. Som kan forsvare ham.

*Han er ikke et menneske som jeg,
så jeg kan tage til orde imod ham,
og vi kan mødes i retten.
Der er ingen voldgiftsmand,
som kan mægle mellem os. (9:32-33)*

Hvis han bare fik lov til at fremføre sin sag - og så alligevel ikke..for han har ingen chance over for Gud. Gud ville ikke høre på ham. Han længes derfor efter en, der kan mægle mellem ham og Gud, så han kunne få sin sag i orden igen med Gud.

Job kendte til dette. Det var jo ham selv, der var mellemmand og bragte brændofre for sine sønner og døtre, fordi han frygtede, at de måske havde syndet under gildedagene. Han talte deres sag foran Gud.

Men nu - han havde ingen til at tale sin sag. Konen ønsker bare, at han skal forbande Gud, hans venner siger, at han skal bekende sine synder.

Men Job har jo levet et liv i lydighed og bekendelse, så det er ikke her, problemet ligger.

Job misforstår lidelsen

Vi ved, som læsere, at Job er forkert på den. Hans perspektiv er sløret af de

**Gud er ikke vred på Job.
Gud er ikke Jobs fjende.
Tværtimod er det Gud,
som glæder sig over
Jobs retfærdige liv...
men det ved Job ikke.**

sår, han skraber af sig med potteskår.

Vi er jo blevet taget med ind bag forhængen i himlen og har hørt Gud og Satans væddemål om Job.

Satan mener, at Job kun tjener Gud, fordi han får noget ud af det. Han bliver velsignet og belønnet. Tages disse ting fra Job, så vil Job forbande Gud op i hans åbne ansigt. Og Gud giver nu Satan lov til at ramme Job.

Vi ved, at det ikke er Gud, som direkte straffer Job. Gud er ikke vred på Job. Gud er ikke Jobs fjende. Tværtimod er det Gud, som glæder sig over Jobs retfærdige, retskafne liv.

Det er Jobs tro, hans trofasthed over for Gud, som nu bliver testet.

Gud er ikke anklageren. Tværtimod er han Jobs forsvarer, men det ser Job desværre ikke.

Djævelen derimod er den, som betvivler Jobs troskab og oprigtighed - han er den snigende, sleske slange, der forklæder sig som Gud over for Job og får ham til at tænke alle mulige forkerte tanker om Guds karakter og handle-måde.

“Jeg råber om hjælp, men der er ingen ret”, siger Job. Et andet sted siger

han: Han (Gud) jager efter mig for en bagatel; uden grund tilføjer han mig sår på sår”.

Et håb midt i mørket

Det er faren for os alle sammen. At have i Jobs situation. Vi har ofte så lidt lys over vores lidelser - årsagen til dem - men vi har et langt større lys, som bør overstråle dem - og det lys kommer fra Skriftens åbenbaring af, hvem Gud er - og hvad Gud har gjort for os i Jesus Kristus, og ønsker at gøre i os. Og hvilken opmuntring er ikke kapitel 19 for enhver troende.

For mens alt ser mørkest ud for Job, så planter Gud en sprække af lys - et strålende lys - i Jobs sind, som gør, at han kan holde ud og blive ved med at holde fast i den Gud, som lige nu synes at være hans fjende.

Håbet gror langsomt i Job. I starten synes alt håb at være slukket - Job ved, at han snart skal dø - og dø uden at blive rensat og frifundet af Gud.

“Den, der går ned i dødsriget, kommer ikke op igen” (7:9), og han fortsætter i 10:21-22: “før jeg går bort til mørkets og mulmets land, hvorfra jeg

ikke vender tilbage, det land, der er mørkt som det dybeste mørke”.

Senere i 14:14 grubler Job videre, men nu bliver det stillet som et spørgsmål: ”Kan en, der er død, få liv, da ville jeg holde ud alle min trængsels dage, til afløsningen kom”.

Måske har døden alligevel ikke det sidste ord. Og så i kapitel 16 får Job nogle nye tanker:

*Jord, dæk ikke mit blod til!
Mit skrig må ikke stedes til hvile.
Også nu har jeg mit vidne i himlen,
min forsvarer i det højeste.
Mine venner spotter mig,
grædende vender jeg blikket mod Gud.
Gid han ville skaffe en mand
ret over for Gud
og et menneske ret over for sin næste
(16:18-21)*

Også nu har jeg mit vidne i himlen, min forsvarer i det højeste.

En ny vished planter sig i Job. ”Jeg har en mægler, en forsvarer, en, der vil vidne for mig”, siger Job.

Og her i kapitel 19 siger han:

*Dog ved jeg, at min løser lever,
til sidst skal han stå frem på jorden.
Når min hud er skrællet af,
når mit kød er tæret bort,
skal jeg skue Gud;
ham skal jeg skue,
ham og ingen anden skal mine øjne se.
Mit indre fortæres af længsel. (v. 25-27)*

Dog ved jeg. Hvad er det, som Job ved? Hvem er dette ”vidne i himlen”, ”min forsvarer i det højeste”, ”min løser”, som en dag skal stå frem på jorden, efter at Job er død og borte - og skaffe han ret og være hans forløser?

”En løser” er oversat fra det hebraiske ord ”go’el” - det bliver brugt i flere forskellige sammenhænge. Mest om en slægtning, der går ind og betaler ens

gæld, eller frier en ud af slaveri.

Det er brugt i Ruths Bog, hvor Boas bliver Ruths ”Go’el”, hendes slægtning-løser og derved frelser hende fra fattigdom og enkestanden. Det bliver også brugt om Gud som Israels løser, løskøber, forløser (Sl. 19:15, Es. 43:14).

Job taler mere sandt her, end han lige selv er klar over. Fra det lys, som vi får fra Det Nye Testaments åbenbaring er det nemt at identificere denne himmelske løser. Det er ingen anden end Jesus Kristus.

Gud, der selv blev menneske for at tage vore synder på sig, så han kunne forløse os, så Jesus kunne være vores mellemmand, vores voldgiftsmand, vores vidne og forsvarer. Guds vrede blev lagt på ham, og ikke på os.

Det er svært at tyde, hvor meget Job nu forstår om denne løser. Ser han ham som den barmhjertige Gud, som han tidligere kendte, som nu går ind og bliver hans forsvarer over for Gud? Det er paradokset, som på en eller anden måde rumsterer i Job. At Gud selv vil en dag stå frem og forsvare ham. Hvor meget Job nu forstår er uklart.

Men to ting bliver klart for Job. Han er her klar over, at han vil blive frifundet og rensat - og at han en dag, selv om hans hud er skrællet af, vil se Gud, ansigt til ansigt. Det er, hvad han længes inderligt efter.

Og her aner vi også konturerne af et opstandelseshåb i Job.

Jeg skal om en lille uges tid (i skrivende stund) igen ind og høre Händels Messias med Camerata-koret i Holmens Kirke. Det har i mange år været en fast tradition.

Der er mange højdepunkter i dette formidable oratorium. Et af dem er, når sopranen står frem og synger arien ”I know, my Redeemer liveth” med al den følsomhed og sikkerhed, hun kan mønstre.

Og arien indeholder vers 25 og 26 af

Job 19 - og så kobles de sammen med 1. Kor. 15:20: ”Men nu er Kristus opstået fra de døde som førstegrøden af dem, der er sovet hen”.

Det er en vidunderlig sammen-smeltning af et gammelt- og et nytestamenteligt opstandelseshåb.

Jobs håb er de kristnes håb. Men vi kan udtale det endnu tydeligere med langt flere nuancer og farver og detaljer end Job kunne.

Han så det i skyggens form, men vi ved det med endnu større sikkerhed, hvem der har sikret os dette håb.

”Ham og ingen anden skal mine øjne se. Mit indre fortæres af længsel”.

Der er en som lytter

Job vil hurtigt vende tilbage til sin smerte og vennernes anklager igen. Men denne vision i kapitel 19 har givet Job en sådan indre længsel, at han kan fortsætte med at holde fast i Gud og kræve sin ret over for ham.

Job fandt ud af, at han alligevel ikke var alene. Der var en som lyttede til ham, en der ville forsvare ham. Han ville komme til at se Gud en dag - ansigt til ansigt. Han blev fyldt med håb.

Når vi føler os alene og isoleret i vor lidelse, føler at vi taler for døve øren og bliver misforstået, så er det godt, at holde fast i, at Gud har brudt sin tavshed og talt til os højt og tydeligt.

I sin egen søn.

Selvom vi ikke ved, hvorfor vi skal lide netop nu, så ved vi, at der var en, som led for os.

Vigtigere end at kende lidelsens hvorfor er at kende lidelsens hvem.

Vigtigere end absolut vished om alle årsagerne til vor lidelser, så har vi en, vi kan komme til midt i smerten.

Denne løser går i forbøn for os lige nu ved tronen i Himlen. Denne løser ved, hvad det vil sige at lide. Han forstår os. Han lytter til os.

Fra Helvedes Blækhuis

Brev 11: Om latter og humor

Af Louis Nielsen

Mit første indtryk ved læsningen af dette brev var, at det måtte jeg hellere lade ligge. Det indeholdt for mange ting, jeg ikke syntes, jeg kunne bidrage med noget væsentligt til.

Alligevel har jeg ved nærmere eftertanke valgt at kommentere på det; så får vi se, om det vil lykkes.

Du taler om, at de er lattermilde (kliken af vor vens nye omgangskreds). Jeg håber inderligt, at det ikke betyder, at du har det indtryk, at latter som sådan altid er til gunst for os. Det punkt fortjener, at vi ser lidt nærmere på det.

Sådan indleder Fangegarn sit 11.brev til sin nevø, Malurt.

En almindelig stereotyp opfattelse af kristne er, at de er kedelige, og at latter og grin er noget, som ligger dem fjernt, ja nærmest bliver set på som synd.

Sådan er det måske nogen steder eller har det været, men det er bestemt ikke, hvad der karakteriserer kristne som flest, snarere tværtimod.

Hvor megen latter, der faktisk er, hvor kristne er samlede, overrasker mange, første gang de stifter bekendtskab med et kristent miljø.

Glæde er et af de store ord knyttet til evangeliet; Jesus talte om "min glæde" og understregede, at den glæde ville han efterlade dem med også efter, at han havde forladt dem.

I Apostlenes Gerninger fremhæves

igen og igen glæden, som evangeliet skabte på sin vej; apostlenes breve kalder på glæden, og glæden er en frugt af Helligånden. "Da fyldtes vor mund med latter" står der i Salme 126:2.

"Dans" som glædesudtryk nævnes også i Bibelen; den ældre broder i Herrens lignelse om den fortabte søn "hørte musik og dans" (Luk 15:25), og det gjorde ham vred.

"Dansende synger de: Alle mine kilder er i dig" synger pilgrimmene på vej mod Zion i Salme 87:7; "Du forvandlede min klage til dans, du tog min sørgedragt af mig og klædte mig i glæde" synger David i Salme 30:12.

Ingen glæde i Helvede

Så sig ikke, at kristendom er identisk med gravens alvor. Intet er mere mis-

visende.

Men selvfølgelig er det vigtigt, at vi ved, hvilken glæde vi taler om i en kristen sammenhæng.

For vist kan både latter, vittigheder og klappen i hænderne udtrykke meget andet end glæde og til tider optræde som forklædninger, synden ifører sig, og endda træde i forførelsens og det ondes tjeneste.

Og det synes at være for at lære os at skelne, at Lewis skrev dette essay eller brev. "Jeg inddeler", skriver han, "årsagerne til menneskelig latter i glæde, overgiven munterhed, vid og kådmundethed".

Generelt er latter fremkaldt af glæde, ikke noget, som Helvede bryder sig om og ikke finder fremmende for dets formål.

Glæde er overordnet så fremmedartet for Helvede, at det ikke forstår sig på den, og alle former for livsudfoldelse, som udtrykker glæde, finder Helvede ligefrem "afskyelig", især "musik".

"Og" skriver Fangegarn, "noget der ligner glæde, forekommer også i himlen – en meningsløs stigning i rytmen i den himmelske oplevelse, som vi ikke er i stand til at gennemskue.

Latter af denne slags er ikke til gavn for os og bør altid neddæmpes. Desuden er fænomenet i sig selv afskyeligt og er en direkte fornærmelse mod den realisme, værdighed og strenghed, der hersker i Helvede".

Den himmelske glæde, som når ned

til os i vort liv med Gud, eller noget i vor samling om Herren i kirken, som får os til at juble, er bestemt ikke Helvedes kop the.

Selvfølgelig kan latter i kirken, som friskfyragtige mødeledere og prædikanter forsøger sig med, virke både plat og kunstig og tilfører ikke menigheden nogen tilskyndelse til tilbedelse. Men latter og smil, som fremkaldes af, at vi har oplevet og "smagt" Herrens godhed og storhed er en anden sag.

For den knytter os til Herren og fornyer vores hengivenhed for ham, og det er ikke i Helvedes interesse.

Stråler af glæde

Som kristne tager vi ikke mundheld som f.eks. "Smil til verden, og verden smiler til dig" særlig alvorligt.

Men vi skal heller ikke tro, at vi skal se meget alvorlige ud, hvis vi vil være virkeligt fromme - den holdning er ikke i samklang med evangeliet.

Her er Ordsprogene 15:13 "Glad hjerte giver venligt ansigt" mere som talt ud af evangeliet. Bare tanken om, at Guds ansigt lyser over os, (smiler over os) burde få os til at smile.

"De, som retter blikket mod ham (mod Herren)" hedder det i Salme 34:6, "stråler af glæde, deres ansigter skal ikke forgræmmes".

Munterhed i kristenlivet er bestemt ikke at foragte. Selvfølgelig kan munterhed nogen gange være en facade, og ikke have et naturligt udspring i et hjerte, som er mættet med glæde og nyder frugten af at have fred med Gud. For at være munter er jo det synlige udtryk for at være ved godt mod.

En usund munterhed

Det er klart nok, at glæde, latter og munterhed, når de har deres udspring i at kende Gud og vandre med ham,

Bare tanken om, at
Guds ansigt lyser over
os (smiler over os)
burde få os til at smile.

ikke er i Helvedes interesser, men tværtimod fremkalder Helvedes afsky.

Så er det noget andet med den latter og munterhed, som følger med at hænge ud med gutterne og med øllerne, dele og lytte til sjofle vittigheder og andre vitser, hvis væsentligste pointe er at gøre nar ad og nedgøre alt, hvad der ellers gør livet smukt og værd at leve, og gøre sig morsom på andre menneskers bekostning.

Den form for humor kunne Helvede godt have en interesse i, og her er det, at Malurt får sin chance med vor ven, den gode mand, som så "betækningsfuldt" omtales som "patienten".

Lewis kommer i den forbindelse ind på hele gebetet omkring seksuelle og sjofle vittigheder. De fleste revyer indeholder altid et vist antal "sjoforter"; nogle består næsten udelukkende af sådanne. Og det samme gør sig gældende med meget af standup-komikken. Mange film indeholder scener, som overskrider anstændighedens grænser.

Ingen kan komme uden om, at det seksuelle område indbyder til det. Lige fra de tidlige barneår optager det ikke så lidt af vor opmærksomhed, og livet igennem kan vi have nærmest surrealistiske fantasier og drømme, som vi også ser fylder meget i kunsten.

Som regel er det ikke god tone, hvis nogen rejser spørgsmål om disse ting i

en kristen sammenhæng. Det er en skam, for Bibelen er ikke tavs om de ting, jvf. Ordsprogenes Bog, Højsangen og Ezekiels Bog.

Den seksuelle akt er fuld af lidenskab, af leg, underdrivelse og overdriivelse og bestemt ikke fritaget fra at opleves urkomisk, samtidig med, at det er alvor, kærlighedens forening af en mand med sin kvinde.

I den kontekst er den smuk, og de elskende kan dele hele dens komik og latter, men i samme øjeblik den udsættes for andres nyfgenhed og beskuen, bliver den lummer og sjofel, og sådan er det, den optræder i revyerne og i mandehørmene på bodegaerne.

Men når Lewis lægger Fangegarn følgende ord i munden, skal vi lytte:

Viddet, som kaster lys over en pludselig opfattelse af noget barokt, er et meget lovende felt. Jeg tænker ikke i første række på usømmelige eller utugtige grovkornetheder, som, skønt andenrangs fristere sætter stor lid til dem, ofte skuffer med hensyn til resultaterne.

Sandheden er, at de menneskelige væsener deles temmelig tydeligt i to kategorier, netop hvad denne sag angår. Der er nogle, for hvem "ingen lidenskab er så alvorlig som kødets lyst", og for hvem en usømmelig historie hører op med at fremkalde vellyst i samme øje-

blik, den bliver morsom; der er andre, hos hvem latter og lyst fremkaldes samtidigt og af de samme ting.

Den første slags mennesker laver vittigheder om det seksuelle, fordi det forårsager så meget barokt; den anden slags mennesker dyrker det barokke, fordi det giver dem et påskud til at tale om det seksuelle. Hvis din mand er af den første type vil utugtigt skæmt ikke hjælpe dig -----

Den virkelige nytte af vid eller humor ligger på et helt andet område, og man kan regne med et stort udbytte derafsærlig blandt englændere (og danskere, red.), der tager deres "sans for humor" så alvorligt, at mangel på denne sans er den eneste mangel, de skammer sig over.

Humor er for dem den livets nådegave, der skænker trøst for alt og (nota bene!) undskylder alt. Følgelig er den uvurderlig som middel til at tilintetgøre skamfølelsen.

Hvis et menneske simpelthen snylter på andre, er han "gemen"; hvis han praler af det på en spøgefuldst måde og lader sine venner høre for, at de er gået på den, så er han ikke længere "gemen", men en "spøjs" fyr.

Ren fejhed er skammelig; fejhed som man praler af med humoristiske overdrivelser og groteske fagter, kan udgives for at være komisk. Grusomhed er skammelig – med mindre den grusomme kan få den til at se ud som en grov spøg. Tusind uanstændige eller endog bespottelige vitser bidrager ikke så meget til en mands fortabelse, som hvis han opdager, at han kan gøre næsten, hvad han vil, ikke blot uden at hans kammerater misbilliger det, men sådan, at de endda beundrer det, hvis han bare kan få det til at se ud som en spøg. Og denne fristelse kan skjules næsten fuldstændig for din patient takket være, at englændere tager det så alvorligt med humoren.

Humoren kan blive et
værn mod at tage nogen
ting alvorligt. Alt skal
der gøres grin med, især
det som er ædelt.

Kådmundethed

Temaet i brev nr.11 har været grin, latter, humor og vitser som fristemidler.

Lewis er nu nået til slutningen af essayet, som handler om det, han kalder "kådmundethed". Og det er ifølge Fangegarn langt det bedste af de nævnte fristemidler.

Hvad Lewis forstår ved "kådmundethed" fremgår af følgende:

Hvem som helst kan trænes op til at tale, som om dyd var noget komisk. Blandt mennesker, der dyrker denne flabede jargon, går man altid ud fra, at der er en eller anden, der har sagt noget morsomt.

Det er der faktisk ikke, men ethvert emne diskuteres på en måde, der antyder, at de allerede har fundet en latterlig side ved det. Hvis den vane at bruge denne flabede jargon bliver rigtig indgroet, danner den det bedste harnisk mod Fjendens angreb, som jeg ved om, og den er helt fri for de farer, der lurar i de andre kilder til latter.

Den er milevidt fra glæde - den afstumper intelligensen i stedet for at skærpe den, og den vækker ingen varme følelser mellem dem, der bruger den.

"Kådmundethed" kalder Lewis "en flabet jargon". Måske, måske ikke er dette fænomen ikke så udbredt i dag, som det var på Lewis' tid. Men nogle af os har nok mødt mennesker, som ikke

kan tale om nogen ting uden at føre det over i den humoristiske boldgade.

Humoren er ligesom deres dække, deres værn mod at tage nogen ting alvorligt. Alt er på forhånd mistænkeliggjort, intet går forbi, alt skal der gøres grin med, alt skal nedgøres og mistænkeliggøres, især det som er ædelt.

Gud gøres der grin med, Jesus latterliggøres, Bibelen og kirken vises samme vej. At Gud har svært ved at komme til orde hos sådanne mennesker siger sig selv; skal han overhovedet få dem i tale, er han tvunget til at slå dem med rædsel, hvilket ikke er noget ukendt fænomen i Bibelen.

Om den hyppige brug af floskler, hvormed mange afviser kristendommen, skal regnes med under "kådmundethed" ved jeg ikke, men fænomenerne er nær beslægtede.

"Kådmundethed" er ikke nogen bibelsk glose, her vil ordet "spot" og "spottere" nok være mere passende.

Vor mands nye bekendtskab er i et tidligere af Fangegarns breve blevet omtalt på sådan en måde, at de må være prototypen på at være "kådmundede". Fristerkilden er altså indenfor umiddelbar rækkevidde. Det skal blive spændende at følge, om Malurt ved hjælp af dem vil have held at føre vor ven på afveje.

Prædikerens ord om livet

Refleksioner over Prædikerens Bog 3:10-22

Af Louis Nielsen

Jeg har indset, hvilken opgave Gud har givet mennesket: Gud har skabt alt smukt, og alt sker på det rigtige tidspunkt.

Han har også givet menneskene en fornemmelse af evigheden, uden at vi nogen sinde vil kunne gennemskue meningen med alt det, Gud gør. Jeg fandt ud af, at det eneste rigtige, mennesker kan gøre, er at være glade og gøre gode ting, mens de lever.

Og jeg indså, at når et menneske spiser og drikker og nyder resultatet af sit hårde arbejde, er det en gave fra Gud. Jeg fandt også ud af, at alt, hvad Gud gør, er, som det er, og man kan ikke lægge noget til eller trække noget fra. Gud har sørget for, at mennesker skal adlyde ham.

Det, som er sket, vil ske igen. Det, som er ved at ske, er sket før. Og Gud genfinder det, som er forsvundet. Desuden har jeg set, at når nogen har ret, er der også altid nogen, der har uret, og når noget er retfærdigt, er der også noget, der er uretfærdigt. Jeg tænkte ved mig selv, at Gud dømmer både den gode og den onde, for der er et passende tidspunkt for alt.

Og jeg indså, at det er for at adskille mennesker fra Gud, og for at menne-

sker kan indse, at de er som dyr. For mennesket og dyret har samme vilkår. De lever, og så dør de. Mennesket har ingen fordele i forhold til dyret, for alt er flygtigt. De ender samme sted, og både mennesker og dyr er skabt af støv og skal blive til støv igen.

Hvem ved, om menneskets livsånd stiger opad mod himlen, og om dyrets livsånd går ned i jorden? Jeg så, at det, der er bedst for et menneske, er at glæde sig over, hvad han har udrettet. Det er hans belønning. For ingen kan se, hvad der sker i fremtiden.

Fra "Begyndelsen og Tænkeren – Første Mosebog og Prædikerens Bog på nudansk. Bibelselskabets Forlag.

Det er en meget klarsynet tekst, vi her har foran os, og virkelig godt udtrykt i den nye oversættelse på nudansk.

Det er en tekst, som kalder til modsigelse fra os, som ser på livet som oplyst og forklaret i Jesu komme.

Den sætter os mennesker grundigt på plads. Den afklæder os for enhver illusion om, hvor fantastiske vi er, og sætter Skaberen på tronen, på hans retmæssige plads.

Det er værd at fremhæve udtrykkene "Jeg har indset", "jeg så" og "jeg tænkte ved mig selv". Der er ikke tale

om åbenbarede sandheder, men sandheder, som Prædikerens er nået frem til gennem sine iagttagelser af livet og sin tænkning over samme. Men vi mærker dog Bibelens tilstedeværelse.

At Gud har udrustet mennesket lægges der ikke skjul på. Men han har også villet markere, at mennesket adskiller sig fra Gud..

Mennesket kommer nemt til at opfatte sig selv som Gud, og endnu nemmere til at optræde som var det Gud. Den myte bliver for alvor punkteret, og mennesket hevet ned fra den piedestal, det har stillet sig på.

Skabelse og syndefald

"Gud har skabt alt smukt, og alt sker på det rigtige tidspunkt".

Her hører vi bestemt et ekko af skabelsesberetningen. Både materien og tiden er i hans skabende hænder, og han kalder både det ene og det andet frem, og alt er fuldkomment og godt, "smukt" er ordet Prædikerens bruger.

Og han lægger også "evigheden" ind i menneskers bevidsthed, lægger en bevidsthed om sin egen eksistens og vilje ind i menneskets tanker og samvittighed og om altings afhængighed af Ham og hans vilje og godhed.

Alt det er positivt og ånder af den luft, som gennemtrænger hele den gammeltestamentlige åbenbaring.

Det følgende forudsætter Bibelens fortælling om, hvordan mennesket faldt fra Gud. Syndefaldet er en oprørshandling, hvor mennesket sætter sig over Guds ord, og tror at det kan leve og styre verdens gang uden Gud.

Men i stedet for klarhed kom der uklarhed; Blindhed og vrangforestillinger er blevet den bitre sandhed om vor eksistens. Vi kan ikke ”gennemskue meningen med alt det, Gud gør”.

Gud havde sat Adam i Edens have, og han havde tydeligt fortalt ham:

”Du må spise af hver eneste træ i haven, bortset fra træet, der giver viden om både godt og ondt. Hvis du spiser frugt fra det træ, så vil du dø” (1 Mos 2:15-17- Første Mosebog og Tænkeren på nudansk).

Adam spiste af det forbudte træ, og han selv og verden var forandret fra samme stund. Han var givet i dødens vold, og døden ville en dag blive hans skæbne, og alle menneskers skæbne.

Men Gud udslettede ikke, hvad han havde skabt, et liv blev givet ham, dog på den faldne verdens vilkår.

Guds kærlighed, nåde og godhed ville stadig være at finde, skønt mange sorgfulde, og livsødelæggende ting var trådt ind i skabningens liv.

Der ville stadig være et Forsyn at komme til. Muligheden for at ”nyde livet” gennem livets simple og mere sammensatte gaver ville stadig være åbne for mennesket. Og kun i forhold til som Gud leder os til oaser åbnes der os mulighed for at ”nyde livet”.

Det skyldes ”syndens bedrag”, at mange af os aldrig ofrer det en tanke, at vi har Gud at takke for, at livet kan blive lykkeligt.

Jakob Knudsen så i salmen ”Se nu stiger solen” mere sandt på det, når han i den skriver:

Guds kærlighed og nåde er stadig at finde, skønt mange sorgfulde ting er trådt ind i skabningens liv.

*Jeg vil ånde luften i fulde drag,
synge Gud en sang for den lyse dag,
takke ham, at
morgenen mig end er sød,
at mig dagen fryder,
trods synd og død”.*

Vil gøre skabelsen til myte

”Jeg fandt også ud af, at alt, hvad Gud gør, er, som det er, og at man kan ikke lægge noget til eller trække noget fra. Gud har sørget for, at mennesker skal adlyde ham” (vers 14).

Den autoriserede oversættelse har som sidste linje: *”Sådan har Gud gjort, for at man skal frygte ham”.*

Guds viljes suverænitæt og hans evige uforanderlighed er fikspunktet i universet og i tiden, og det står ikke til at ændre.

Visdom i hjertet hænger sammen med, at vi lever vort liv ud fra det. Der er i vor tid gang på gang løbet stormløb mod det.

Det er som om, at hvert et forskerprojekt, der forsøger at vinde indsigt i hvordan verdensrummet er indrettet, har den skjulte bagtanke at demonstrere, at Gud ikke er til, og at skabelsesberetningen er en myte. Man fornemmer ligefrem hvilken fryd, det vil fremkalde, hvis det skulle lykkes.

Gud synes at have givet mennesket overordentlig megen frihed til at ud-

forske verden og kundskaberne vokser og vokser. Men uden ydmyghed overfor den evige Gud træder der elementer ind i al vor kundskab, som kan komme til at skade os.

For sandt at sige bruger vi ikke altid vor kunnen til velsignelse og gavn for menneskene og naturen, men snarere til altsammens ødelæggelse.

Teknologien, ikke mindst på IT-området udvikler sig med en sådan fart, at mennesket på det nærmeste overflødiggør sig selv, og at magten til sidst koncentrerer hos den elite, som behersker teknologien og udvikler den.

Det skaber dystre udsigter, og som mennesker overladt til os selv i universet har vi kun grund til at frygte. Men så kommer det ord fra Prædikerens Bog og forvisser os om at ”Gud er Gud, om alle land lå øde, Gud er Gud om alle mand end døde”.

At Gud stadig har ”snor” i os, og at alle til sidst må adlyde ham. Og det er gode nyheder.

Problemet med uretfærdigheder i livet er et universelt problem, som altid har plaget menneskeheden.

Det er langt fra altid nemt at se gennem tingene, selv ikke for domstolene, som altid kun vil kunne dømme efter de juridiske regler og ikke kan trænge ind i den virkelige sammenhæng, hvor kun Guds øjne ser.

Når vi prøver at gøre ret og skabe det retfærdige samfund, kommer vi

ofte dårligt fra det og gør ondt værre.

Det er tragedien bag de seneste årti-ers bestræbelser på ved væbnet magt at styrte diktatorerne for kun at opleve, at "folkets vilje" er mere destruktiv.

Bibelen har en eskatologi, et håb om, at Guds rige med evig retfærdighed og fred vil komme. *"Gud dømmer både den gode og den onde, for der er et passende tidspunkt for alt"* (vers 17).

"Gør, hvad du har lyst til, men vær opmærksom på, at Gud stiller dig til regnskab for det" hedder det hen mod slutningen af bogen (11:9). "For han har fastsat en dag, da han vil holde dom over hele verden med retfærdighed ved en mand, som han har bestemt dertil; og det har han gjort troværdigt for alle ved at lade ham opstå fra de døde" (ApG 17:31).

Mennesket kun et dyr?

De sidste vers af kapitel 3 er de sværeste at forholde sig til.

At "mennesker kan indse, at de er som dyr" (vers 18) er en påstand, som er svær for ikke at sige umulig at forene med, hvad Bibelen i øvrigt siger om mennesket.

For lige fra begyndelsen af den bibelske åbenbaring slås det fast, at mennesket er en særlig skabning skabt i Guds billede (1 Mos 1:26-27); i Salme 8: 6-7 siges det endda om mennesket, at "Du har gjort det kun lidt ringere end Gud, med herlighed og ære har du kronet det. Du har gjort det til hersker over dine hænders værk, alt har du lagt under dets fødder".

Med sådan en bekendelse til menneskets storhed er det svært at forene Prædikerens ord "for at de skal indse, at de ikke er andet end dyr".

Generelt står der også respekt omkring dyrene i Bibelen, for også de er Guds skabninger, og i den forløste verdensorden, som vil komme med Jesu

genkomst, vil også de opleve forløsning og frihed (se Esajas 11:6-9).

Men det er uden det føleri, som præger så meget af den vestlige verdens forhold til dyr. Dyreretsforkæmper, som i fuld alvor mener, at dyrene skal have samme rettigheder som mennesker, hvilket i praksis ofte vil betyde større ret end mennesker.

Mennesker kan opføre sig dyrisk (2. Pet. 2). Prigiver mennesket sig til et liv i overtrædelse af Guds bud viskes gudsbilledet bort.

Når mennesket guddommeliggør sig selv, så er det vigtigt at blive mindet om, at biologisk set er mennesket et dyr, taget af samme materie – jorden – som dyret. Og som dyret vender tilbage til jorden, sådan vender mennesket også tilbage til jorden.

Guds Ord svarer entydigt ja til et liv efter graven, ikke mindst i Jesus og de dødes opstandelse sammen med ham.

Men uden for troen på Jesus har vi ikke noget håb. Når vi afskaffer Gud, har vi godt af, at blive mindet om, at vi kun er dyr, som de dør, dør også vi, og resten er støv og kun støv.

For uden Guds Ånd forbliver støv støv. Kun Guds Ånd kan oprejse støvet.

Konklusionen, som prædikeren drager af denne triste historie, er overraskende, men ikke ulig Paulus', hvis altså vi ikke havde håbet om opstandelsen at klynge os til: "Hvis døde ikke opstår, så lad os æde og drikke, for i morgen skal vi dø" (1 Kor 15:32).

"Jeg så, at det, der er bedst for et menneske, er at glæde sig over, hvad han har udrettet. Det er hans belønning. For ingen kan se, hvad der sker i fremtiden" (vers 22).

Forskellen mellem Prædikeren og Paulus er, at hvor Paulus slet ingen mening finder, hvis der ikke er en opstandelse, finder Prædikeren en mening, om end en begrænset mening.

For ham giver livet mening, også selv om det ender ligesom dyrenes liv med at vende tilbage til støvet, hvorfra det kom. Og meningen er tiden, hvor man har været til, tiden hvor man har kunnet virke og udrette.

Det perspektiv kunne godt minde lidt om livssynet i Salme 90, hvor det med at vende tilbage til støvet er Salmens grundtone.

Men også for salmisten (som siges at være Moses) giver livet, selv om det er kort og foregår under suk, mening, men ikke uden at Gud "vender tilbage" (vers 13), at han opgiver sin vrede og harme mod os (vers 7-11), mætter os med sin godhed (vers 14), glæder os (vers 15), lader os se sin "pragt" og "styrker vore hænders værk" (vers 16 og 17).

Det perspektiv er nok værd at få med, at livet altså har værdi i sig selv, fordi det er skabt af Gud og givet os af Gud og tilsiger os muligheder for at opleve Gud og Guds herlighed "i de levendes land".

Ja livet er så værdifuldt, at det er en stor smerte og en dyb sorg, ja en rædsel at miste det. For hvorfor er det, at vi mister det? Vi mister det på grund af synden, hvis løn altid og ufravigeligt er døden. "Dødens brod er synden".

Som kristne glæder vi os over livet og siger tak for livet, og endnu mere siger vi tak for, at Gud i Kristus og i hans død og opstandelse har overvundet både synden og døden, og dermed åbnet vejen til Himlen og det evige liv for os.

For ganske vist er "syndens løn døden", men – og det "men" taler højere, ja langt højere end både synd og død – "Guds nådegave er evigt liv i Kristus Jesus, vor Herre" (Rom 6:23).

Johannes' spiritualitet 6

Det, vi tror på og holder fast ved

Af Louis Nielsen

Vi afslutter denne gang artiklerne om Johannes' spiritualitet.

Johannes kan opfattes som om, at han lægger hele vægten på det at leve det kristne liv, og kun i anden række lægger den på den rette tro, men det er en forkert slutning.

Vores tænkning følger ofte mønstret, at hvis A (det rette liv) er vigtig, er B (den rette tro) ikke vigtig - eller mindre vigtig. Sådan er det ikke i bibelsk tænkning. Her er det ligefrem sådan, at ret liv (A) forudsætter ret tro (B); ja det ene kan ikke eksistere uden det andet.

Mange kristne mennesker i dag har den holdning, at lære (dogma/teologi) ikke har den store betydning, at alt, hvad det kommer an på, er at have en levende oplevelse (fornemmelse) af Gud og føle hans nærhed.

Dermed bliver troen yderst subjektiv og mere op til den enkelte at afgøre end relateret til, hvordan Bibelen fremstiller den, og hvordan den forkyndes i kirken. På den måde ved vi ikke, hvad der vender op, og hvad der vender ned. Troen bliver en ubestemmelig sag, og noget som flyder, snarere end noget, der ligger fast.

Tro og liv sammen

Johannes indleder sit første brev med at henvise til overleveringen ved apostlene, til det "som var fra begyndelsen", "det, som vi har hørt, det som vi har set - livet (Jesus) som blev åbenbaret

og forkyndt".

På den overlevering ("vidnesbyrd") bygger evangeliet, af den skabes kirken (fællesskabet) og det personlige individuelle fællesskab mellem os og Faderen, Sønnen og Helligånden, på den hviler den kristne glæde (erfaring). Og flere gange undervejs i brevet henviser han til den.

Ja det er afgørende, at vi lever det kristne liv så fuldkomment, vi nu kan, at vi holder Jesu bud, elsker brødrene og vandrer i lyset, men det er også afgørende, at vi "tror på hans søns, Jesu Kristi navn" (1 Joh 3:23), holder fast ved den sande bekendelse og ved Kristi lære (2 Joh 9 og 10). Og det er vigtigt, at vi er rede til at kæmpe for denne vor tro, for der er mange kræfter, som søger at få os bort fra den.

Det er denne side af Johannes' spiritualitet, vi vil rette vor opmærksomhed imod i denne sidste artikel.

Hvem andre kan overvinde verden end den, som tror, at Jesus er Guds Søn?

Han er den, der er kommet gennem vand og blod, Jesus Kristus. Han kom ikke kun med vandet, men med vandet og blodet; og det er Ånden, som vidner, fordi Ånden er sandheden.

For der er tre, som vidner: Ånden og vandet og blodet, og de tre bliver til ét. Tager vi imod menneskers vidnesbyrd, er Guds vidnesbyrd dog større; for det er Guds vidnesbyrd, at han har vidnet om sin Søn.

Den, der tror på Guds Søn, har vidnesbyrdet i sig, men den, der ikke tror Gud, har gjort ham til en løgner ved

ikke at tro på det vidnesbyrd, som Gud har aflagt om sin Søn.

Og dette er vidnesbyrdet, at Gud har givet os det evige liv, og det liv er i hans Søn. Den, der har Sønnen, har livet; den, der ikke har Guds Søn, har ikke livet (5:5-12).

Kom med vandet og blodet

Det fremgår tydeligt i den første linie i dette citat, hvor vigtig troen på Jesus er - og det vi tror om Jesus.

Kun den tro kan sejre over verden, fordi kun den bringer os i kontakt med Guds kraft, og kun ved den kraft kan vi løftes over verden, sådan som Jesus har sagt (Joh 17:14-18).

Johannes' læsere, såvel som vi, er omgivet af "mange falske profeter" og "ånder", som ikke bekender, at "Jesus er Kristus kommet i kød" (4:1-2). Antikrists ånd er allerede i verden. Bekennelsen af Jesus som Gud og menneske er lige så afgørende i dag, som den altid har været.

Desværre kan man ikke engang i kirken og blandt teologer og mennesker, som ellers regner sig som kristne, gå ud fra, at man altid vil møde en sand og fuld bekendelse til Jesus. Men det er essentielt, hvis der overhovedet skal tales om at være kristen.

Johannes fortsætter nu med at uddybe helt præcist, hvad det er, vi tror omkring Jesu person og gerning.

Vi tror, siger han, at "Han kom gennem vand og blod, og ikke kun med vandet, men med vandet og blodet". Hvad kan han mene med det?

Der er blevet givet flere forklaringer herpå. Men mest sandsynligt er det, at han henviser til en bestemt vranglære, som var udbredt i den del af verden, hvor Johannes' læsere levede, en vranglære forbundet med en person kaldet Kerint.

Denne hævdede, at "Jesus" og "Kristus" ikke var identiske og sammenfaldende; "Kristus" opfattede han som guddommelig evig ånd, "Jesus" som menneske slet og ret, om end et særligt udrustet menneske.

Da dette menneske, Jesus blev døbt af Johannes i Jordan, steg Kristusånden ned over ham og blev hos ham til han udåndede på korset, hvorefter den forlod ham igen.

Men, insisterer Johannes, Jesus er Kristus, og han kom med både vandet og blodet; han, som døbt af Johannes i Jordan, var og er den samme, som døde og hvis blod udøstes på korset.

Om det vidner Helligånden, siger Johannes og føjer til "Ånden er sandheden" (5:7).

Igen er det ikke helt åbenlyst, hvad Johannes mener. Rent faktisk og historisk ville ingen bestride, at Jesus både blev døbt af Johannes og døde på korset. Men hvis fortolkning af disse hændelser er rigtig, Kerints eller Johannes'?

Nogle kunne tænkes at hævde, at det til syvende og sidst var et spørgsmål om påstand mod påstand.

Johannes hidkalder nu Ånden som sit vidne, Ånden som er sandheden, ja, som Jesus kalder "Sandhedens Ånd", og om hvem Jesus også siger, at "Han skal vidne om mig".

Helligånden vidnede om Jesus, at han var Guds Søn, da den i skikkelse af en due kom over ham ved dåben i Jordan og herefter blev over ham, og igen vidnede Helligånden og vidner om hans død, og længe før den tid havde Helligånden også vidnet i Profetiske

Jesus er Kristus, og det bekræftes både af hans dåb og af hans død på korset

Skrifter om disse ting. Om det samme vidner Helligånden i kirkens forkyndelse af evangeliet. Det afgør sagen.

Der er altså tre vidner, afrunder Johannes med at sige: Ånden og vandet og blodet, og de tre bliver til ét. Atter ord, som ikke er så ligetil, og som har givet anledning til megen diskussion og til flere forklaringer, bl.a. at det skulle henvise til kirkens sakramenter: Ordets forkyndelse, dåben og nadveren.

Men der er meget lidt hold i den tolkning. Hvad Johannes gør, er, at han endnu engang understreger det, han allerede har sagt, nemlig at Jesus er Kristus, og at det bekræftes både af hans dåb og af hans død på korset og af Helligåndens vidnesbyrd og bekræftelse heraf både i den kristne forkyndelse og i den enkelte troendes indre overbevisning herom.

Jesus og frelsen

Normalt i livet er det sådan, at vi har tillid til, hvad vi fortæller hinanden, ellers hænger det ikke sammen for os; hvor meget mere grund har vi så ikke til at fatte tillid til, hvad Gud vidner for os om – Gud den almægtige, den evigt uforanderlige, den usvigelige, som umuligt kan lyve – ikke at tro ham er at "gøre ham til en løgner" (5:9), hvilket er gudsbespottelse i højeste potens.

Guds vidnesbyrd er om hans Søn, og modtagelsen af det vidnesbyrd fører

os ind til "det evige liv" og "det liv er i hans Søn" (5:11), hvilket falder helt i tråd både med Jesu forkyndelse i Johannes Evangeliet og det gennemgående budskab i Første Johannesbrev, se f.eks. indledningsordene (1:1-4).

Det er særdeles vigtige ting, Johannes, nu hvor det lakker mod enden af hans brev, trækker frem og endnu engang minder sine "kære børn" om og understreger for dem. Uden dem står vi tilbage med bare en tom skal, et kontrafej, en pseudoreligion, en hob af afguder (5:21).

Tidligere har han mindet os om "salvelsen" alle, som er Guds børn, er blevet salvet med, og som vi har fået fra "den Hellige" (2:20); se også 2:26-27.

Med det henviser han til alt det, som er kommet med Jesus og hans komme til os, alt det som inkarnationen, påsken, himmelfarten og pinsen står for. Det er stadigvæk det, som kristendom er og står for dengang som nu. Læren om frelse er nøje forbundet med læren om Kristus, og begge er de igen forbundet med læren om det kristne liv.

Det er det, som Første Johannesbrev er så fint et eksempel på. Ændrer vi på inkarnationen, ændrer vi også på, hvad korset er, og hvad korset betyder, vi ændrer med andre ord ved selve frelsesgrundlaget og ophæver dermed evangeliet.

For var Jesus ikke den, han sagde

om sig selv, at han var, og som apostlene vidner om, at han fremdeles er, kunne han ikke være verdens frelser, som jo forudsætter, at han både er sand Gud og sandt menneske

Derfor kan Johannes også konkludere, at ”den, der har Sønnen, har livet; den, der ikke har Guds Søn, har ikke livet” (5:12).

Så kan vi tænke tilbage gennem brevet og opleve hvor meget det, at Sønnen er livet og livet er i Ham kan opfattes som brevets altovervejende tema.

Han er det ”evige liv, som var hos Faderen og blev åbenbaret for os” (1:2). Han er ”sonofferet ikke blot for vore synder, men for hele verdens synder” (2:2), han er ”det sande lys” (2:8), han er ”den Hellige” (2:20).

Faderens store og rige kærlighed til

os er kommet til os i ham, ham, som skal komme igen, og hvis lighed vi skal komme til at bære (3:1-3). Han åbenbares for at Djævelens gerninger skulle tilintetgøres (3:8); han elskede os og satte sit liv til for os (3:16).

”Derved er Guds kærlighed blevet åbenbaret blandt os: at Gud har sendt sin enbårne Søn til verden, for at vi skal leve ved ham.

Deri består kærligheden: ikke i at vi har elsket Gud, men i at han har elsket os og sendt sin Søn som et sonoffer for vore synder” (4:9-10). ”Vi har set og bevidner, at Faderen har sendt sin Søn som verdens frelser” (4:14).

Hvad kan måle sig med det, vi læser her? Hvilken spiritualitet kan matche det? Mættet af Guds kærlighed ved hans selvåbenbaring i Sønnen kan vi

kun synge og synge med jubel:

*Bort med tvivlen, bort med sorgen,
Bort med vantro, frygt og skam!
Ingen uro for i morgen,
Al bekymring lagt på ham!
Tak, o tak for al din frelse,
Du, Guds dyre offerlam!*

- Charles Wesley

”Frelse, frelse stor og herlig”.

I ham er også vore bønner hørt; i ham er vi bevaret under den Ondes angreb;

Han er kommet, og han har givet os forstand, så vi kan kende ham, som er den Sande, og vi er i den Sande, i hans Søn, Jesus Kristus.

Han er den sande Gud og det evige liv”.

Amen.

Vil I også gå jeres vej?

Af Carsten Thomsen

Efter dette var der mange af hans disciple, der forlod ham, og de fulgtes ikke mere med ham. Jesus spurgte da de tolv: ”Vil I også gå jeres vej?”. Simon Peter svarede ham: ”Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord, og vi tror, og vi ved, at du er Guds hellige.”

Joh. 6:66-69

Mange af dem, der fulgte Jesus, forlod ham efter et stykke tid. Jo, miraklerne var fantastiske, men meget af det, han sagde, kunne de simpelthen ikke sluge. Det, han krævede kunne de ikke døje. Manden mente det jo dødsens alvorligt. Det var Jesus med hud og hår eller intet.

”Det er hård tale; hvem kan holde ud at høre på det?” vrissede de utålmodigt og sivede lige så stille væk fra Jesus, som de før så nysgerrigt fulgte.

Og nu vender Jesus sig mod disciplene (og os), kikker dem i øjnene og spørger alvorligt:

Vil I også gå jeres vej?

Et spørgsmål stillet med et søgende blik, et håbefuldt hjerte, et ønske om at de dog måtte forblive hans venner, holde ud, følge ham. Vel vidende, at han om ikke så længe ville blive efterladt alene, og hvor selv hans nærmeste venner ville svigte ham.

Indimellem dukker der en tvivl op i mig. Tror du på Jesus, fordi du er vokset op med kristne forældre, som tog

dig med i kirke, og fordi det er det, du har hørt på en hel barndom og ungdom? Ja, det er da en stor del af svaret. Men jeg kender også til ungdomsvenner, der fik den samme kristne opvækst, og som gik deres egen vej - som ikke længere bekender troen på Jesus.

En anden tvivl er mere påtrængende. Tror du på Jesus, fordi du ikke kan udholde tanken om alternativet? Hvilket er, at dette liv er det eneste, der er. Og der er ingen dybere mening med tilværelsen. Så runger Prædikerens ord i mig igen: ”Alt er tomhed” - så føler jeg igen agnostikeren i mig trænge sig på.

Men så må jeg indrømme, at jeg også istemmer med Peters hurtige re-

fleks: "Herre, hvem skal vi gå til?"

Det er umiddelbart ikke nogen særlig overbevisende respons. Det lyder lidt som "hvis der var et alternativ, så ok, men jeg må indrømme, at lige nu, så er dette den bedste løsning for mig".

Men det er nu engang Peters modspørgsmål, der ofte kommer op i mig: Hvem vil du gå til for svar på livets store spørgsmål og hvem har svaret på, hvor jeg kommer fra, og hvad meningen med det hele er? Hvem skal jeg gå til?

Til Sokrates eller Sartre? Til Dalai Lama eller Dawkins? Når jeg tænker på, hvem verdens filosoffer, religiøse ledere og populære videnskabsmænd er, og hvad de tilbyder, så bliver jeg ikke det mindste fristet.

Så må jeg resignere og svare: Hvem skal jeg gå til? Og hvilket andet fællesskab end kirkens vil jeg tilslutte mig? Nej, jeg ser intet brugbart alternativ.

Vil I også gå jeres vej?

Peter nøjes ikke med resignation. Han fortsætter heldigvis med at forklare, hvorfor der ikke er noget holdbart alternativ.

- Du har det evige livs ord - og vi tror, og vi ved, at du er Guds Hellige.

Wow. Soleklart og sikkerheden selv. Ikke alene tror vi. Nej, vi ved det. Hvor jeg dog elsker Peters stålfaste bekendelse. Peter ville nok efter opstandelsen lægge meget mere teologisk gods i denne bekendelse, end han gør lige her.

Måske tænker Peter tilbage på ud-

trykket i Det Gamle Testamente om, at Gud er Israels Hellige. Og for Peter er det sikkert den altoverskyggende tanke om, at han nu deler skæbne med den, som Gud har udsendt, den længe ventede Messias. "Du har det evige livs ord" er også Peters overbevisning om, at Jesus taler på Guds vegne.

Jesus har netop i versene før sagt: "De ord, jeg har talt til jer er ånd og liv". (Joh. 6:63). Ja, åbningen af Johannes Evangeliet understreger jo, at ikke blot har Jesus det evige livs ord - han ER Ordet. Det ord er som et lys, der skinner ned i en verden i mørke, ned i menneskets mørke sjæl og som kan vække den til live.

- Jeg er verdens lys. Den som følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys, siger Jesus (Joh. 8:12).

Vil I også gå jeres vej?

Hvorhen skal vi gå? Giver det nogen mening at vandre ud i mørket, når Jesus selv er lyset? Når han er vejen, sandheden og livet. Når han er den eneste, der kan frelse mig, den eneste, der har svaret på mine dybeste spørgsmål? Den, som alle til syvende og sidst må bøje sig for og erkende over for, at jo...han ER Herren, Kongen, den, der har det evige livs ord?

Bekend din tro

Det er god åndelig medicin at bekende Jesus, som Peter gør her. Jeg tror, det er en god medicin over for den tvivl, som tid til anden opstår hos os.

For den bekendelse virker i os en fasthed i troen, den stadfæster i os vor første bekendelse.

Kom til gudstjeneste og bekend din tro sammen med Guds folk. I lovsangen hylder vi ham som Herre og Konge - i nadveren som Guds Lam, der blev ofret for vor synd. I hverdagen kan vi bekende ham som Hyrden og Lægen, der har omsorg for os.

Der er så mange facetter ved Jesus. Bekend dem. Og sig tak for dem. Jesus bliver vi aldrig færdig med. Og han bliver aldrig færdig med os.

Vil I også gå jeres vej?

Richard Wurmbrand, der blev tortureret for sin kristne tro i Rumænien under det kommunistiske styre, skriver dette i bogen "Tortured for Christ":

- Jeg har oplevet utallige ateister, der på deres dødsleje har fortrudt deres gudløshed; de råbte på Kristus. Men kan du forestille dig en kristen, der, når døden nærmede sig, skulle fortryde, at han havde været en kristen, og så råbe efter Marx eller Lenin?

Nej, lyder det selvfølgelig svar fra Wurmbrand. Hvad kan Marx eller Lenin tilbyde af trøst til en døende?

Wurmbrand mærkede på sin krop, hvad det betød at bekende Kristus foran kommunismens bødler. Men ikke for et øjeblik ville han opgive denne bekendelse. En kristen er en, der har virkeligt meget at bekende. Om Jesus.

Vil I også gå jeres vej? Svaret er nej. Jesus, du har det evige livs ord.

Kristent Perspektiv udgives af Perspektiv Bibelskole.

Sekretariatet og ekspedition v. Henning Lütje, henninglyt@gmail.com, Hallandsparken 64, 2630 Taastrup tlf. 74415540. Redaktion: Carsten Thomsen (ansv. red), ctpress@mac.com, Louis Nielsen, louis.nielsen@youmail.dk. Astrid í Hjøllum Christensen. Udgivelse: Bladet udgives 3 gange om året. Årsabonnement: 125 kr. Hjemmeside: www.kristentperspektiv.dk